

ÅRSRAPPORT 2 0 0 7

STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT



*Byggregler, bygningsteknikk,
produktokumentasjon
og godkjenning av foretak*



**STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT**

Pb 8742 Youngstorget 0028 Oslo

Møllergt. 16

Telefon 22 47 56 00

Telefaks 22 47 56 11

Epost be@be.no

Internett www.be.no





STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT I 2007

Byggevirksomheten i Norge har gått på høygir i 2007. På slutten av året synes det som vi har passert toppen og må forvente at nye prosjekter blir tregere å få igangsatt. Den høye aktiviteten i næringen gjør at vi føler sterk konkurranse om arbeidskraft både fra næringen og fra kommunene. Vi har likevel klart å opprettholde en stabil bemanning i året.

I kommunene har det vært særdeles høy aktivitet i byggesaksbehandlingen. Kommunene melder om fra dobling til tre ganger så høyt antall byggesaker som for noen få år siden. Det krever sterkt prioritering av oppgavene i kommunene, noe som vi ser indikasjoner på i vår årlige brukerundersøkelse. Noen kommuner føler seg presset til å nedprioritere pålagte og viktige oppgaver. Noen av de største kommunene klarer ikke frister for saksbehandling og har måttet betale tilbake betydelige beløp.

I 2007 har vi i samsvar med bestilling i tildelingsbrevet satt av betydelig kapasitet til å bistå departementet ved utvikling av nye byggeregler. Dette har i noen grad begrenset kapasiteten for andre oppgaver. Felles fremdriftsmessige utfordringer har ført til at den avsatte kapasitet ikke har vært utnyttet fullt ut til enhver tid. Vi har benyttet slik slakk til å forberede forskriftsproduksjon som må utføres i 2008. Ny plan- og bygningslov er nok det største regelverksarbeidet på flere år og vi har utarbeidet en rekke rapporter for departementets arbeid.

Våre kunder i lokalforvaltning og i byggenæring synes å være rimelig fornøyde med våre tjenester og våre produkter. Vi ser et klart forbedringspotensiale der henvendelsene kommer til oss i mer uformelle kanaler, så som telefon og epost, selv om bare godt under 5 % er misfornøyde med våre tjenester selv på disse områdene. Hjemmesidene, tidsskriftet vårt, veiledninger og temaveiledninger har god mottakelse hos brukerne, men også her er det noen misfornøyde brukere. Dog er de under 3%.

I året har vi levert ytelser i samsvar med serviceerklæringen vår. En forventet, planlagt, økt saksbehandlingstid for nye søknader om sentral godkjenning har ført til at serviceerklæringen er justert noe i løpet av året. Økningen i saksbehandlingstid skyldes oppsamling av fornyelser i 2007 på grunn av regelendring for noen år siden. I arbeidet med sentral godkjenning har vi vesentlig vekt på at ordningen er en reell godkjenning der foretakene gis en riktig vurdering i forhold til regelverket og at bare de foretakene som får godkjenning gjenspeiles i et register på nett. Vår oppgave er primært godkjenning, ikke registerføring. 23 % av våre avsluttende enkeltvedtak i godkjenningssaker var negative for foretakene. De fikk enten helt avslag, delvis avslag, eller redusert godkjenningsomfang og for noen ble godkjenningen trukket tilbake. Det gjaldt i alt 1700 foretak. For disse foretakene reduserte vi adgangen til byggemarkedet og dermed byggefeil i tråd med intensjonene bak reglene. For en mindre del av disse foretakene var overtredelser av regelverk, eller mangel på kompetanse, så

tydelig at de mistet godkjenningen og kom med på en oversikt på nett over foretak der godkjenning er trukket tilbake.

Vårt inntrykk er at eiendomsforvaltning er blitt mer fokusert i kommunene og blant dem som kan tilby kommunene kompetansefremmende opplegg og undervisning. KoBE-prosjektet vårt er en vesentlig pådriver for denne utviklingen, slik vi ser det. Selv om prosjektet ikke er stort målt i penger, virker tilskudd og tiltak utløsende på en rekke initiativ som gir økt kompetanse og nyttige verktøy for en bedre eiendomsforvaltning. Det er en sentral utfordring å sikre at nye statlige til eiendomsforvaltningen kan integreres i en positiv utvikling. Isolerte skippertak fører gjerne til avsporinger som lett kan gi langsiktige negative virkninger, der en god samordning kunne gitt en vesentlig mer positiv effekt.

Dersom elektronisk plan- og byggesak skal være et effektivt virkemiddel i fremtiden, må den elektroniske informasjonsutvekslingen øke betydelig. I praksis må arbeidet i næring og forvaltning endres fra historiske begrunnede papirløsninger til 3D informasjonsmodeller. En slik utvikling kan bare basere seg på åpne internasjonale standarder. Vi arbeider med å sikre at den internasjonale standardiseringsarbeidet går i en retning som støtter opp under utviklingen av elektroniske tjeneseter innen plan- og byggesak i Norge. De norske synspunktene har fått aksept internasjonalt på området.

Nye krav til energibruk i bygninger trådte i kraft sist vinter med overgangsperiode på to og et halvt år. Vi er godt bekjempe med at byggenæringen i året har tatt initiativ for at fremtidens bygninger skal bli gode. Vi deltar derfor med glede i samarbeid med næringen og berørte myndigheter i Lavenergiprogrammet.

Denne årsrapporten er en rapport om vårt faglige arbeid og resultater sortert etter den målstruktur som er gitt i tildelingsbrevet vi fikk fra departementet. Enkelte arbeidsoppgaver er dekket av flere arbeidsmål.



DEPARTEMENTETS HOVEDMÅL 1: ET GODT FUNGERENDE BOLIGMARKED OG EN EFFEKTIV BYGGEPROSESS

Arbeidsmål 1.1: God informasjon om og balansert lovregulering av bolig- og byggsektoren

Statens bygningstekniske etat har god kunnskap om hvordan det bygningsrettslige regelverket fungerer for brukerne og prioriterer nær kontakt med brukerne for å holde denne kunnskapen ajour. En effektiv byggeprosess er avhengig av at regelverket forstås og praktiseres likt blant aktørene. Tilrettelegging og spredning av god informasjon har derfor vært fokusert. Vi samarbeider med etablerte kommunenettverk, fylkesmannsembeter, bransjeorganisasjoner og andre for å sikre god informasjonsflyt begge veier. Etaten viderefremidler nødvendig informasjon til departementet for å sikre at regelverket utvikles.

Etaten benytter ulike informasjonskanaler. Internett med nyhetssaker, interaktivt forum, tilgjengelig regelverk og ulike veiledninger er en viktig og meget benyttet informasjonskanal for både næringen og kommunene. BEs hjemmesider har ukentlig besøk fra over 30000 forskjellige datamaskiner. Videre informeres det ved tradisjonelt skriftlig veiledningsmateriale, kurs- og foredragsvirksomhet, i tillegg til at etaten gir en omfattende direkteveiledning til kommuner, fylkesmannsembeter og bransje i form av telefonbesvarelser, brev og epost.

Høsten og vinteren 2007 ble det gjennomført en brukerundersøkelse som kartlegger kommunale bygningsmyndigheters og byggenæringens praktisering av byggereglene, samt deres syn på regelverket og etaten. Brukerundersøkelsen sendes et representativt utvalg foretak og kommuner. Svarprosenten var i år høy. I år ble det i tillegg til de 2 kvantitative undersøkelsene også gjennomført dybdeintervjuer med et utvalg kommuner.

Informasjon og veiledning

Kommunene stort sett har gode erfaringer med etaten når de tar kontakt med oss. Telefonkontakt og hjemmesider fremheves. Næringen synes å benytte hjemmesider, tidsskriftet Benytt, temaveiledninger og telefonkontakt mest. Informasjonen på hjemmesidene får best tilbakemelding. Videre synes næringen å være fornøyd med Benytt og telefontilgjengeligheten.

Tabellen viser brukernes oppfattelse av våre tjenester og produkter.

	Meget/ganske fornøyd	Verken fornøyd eller misfornøyd	Ganske/meget misfornøyd	Vet ikke/ubesvart
Tilgjengelighet på telefon	41	24	4	30
Svartid på epost	25	24	3	48
Svartid på brev som er sendt i posten	29	26	4	42
<hr/>				
Informasjon på hjemmesidene	54	19	2	25
Designen på hjemmesidene	42	29	3	27
Informasjon/ svar gitt per telefon	26	22	3	50
Informasjon/ svar gitt per brev	34	25	3	40
<hr/>				
BE-interaktiv	20	24	1	56
Temaveiledninger	35	29	3	32
BEnytt	48	25	2	25
Antall foretak i datamaterialet = 649				

Data fra Brukerundersøkelsen 2007 viser at kommunene i stor grad må etterspørre tilleggsdokumentasjon eller sende søknader i retur. Tendensen viser en positiv utvikling noe som antyder at informasjon og veiledning har en effekt, men det er fortsatt et stort informasjonsbehov i næringen. For 2007 fremgår det av brukerundersøkelsen at kommunen måtte etterspørre tilleggsdokumentasjon i

- 30 % av meldingssakene,
- 26 % av ettrinns sakene og
- 18 % av rammesøknadene.

Tallene for 2005 var henholdsvis 38 %, 29 % og 30 %. Det er en vesentlig bedring på et år, men tallene viser fortsatt at mange foretak i rollen som ansvarlig søker ikke er gode nok. Data fra brukerundersøkelsen viser også hvilke områder foretakene opplever det vanskeligst å dokumentere i søknadssammenheng.

For dokumentasjon av tekniske krav viser brukerundersøkelsen at næringen opplever det enklest å verifisere krav til konstruksjonssikkerhet, mens oppfyllelse av energi, inneklima og ytre miljø er klart vanskeligere. Tendensen her viser lite endring. Brukerundersøkelsen fra 2006 viser at 44 % av kommunene oppgir at det ofte stilles spørsmål til om en løsning i forhold til brann sikkerhet tilfredsstiller kravene i teknisk forskrift. Kommunene oppgir derimot at det sjelden innrapporteres tilfeller der det er tvil om løsninger knyttet til energibruk oppfyller kravene. For brukerundersøkelsen i 2006 oppgir 23 % av foretakene at det bør utarbeides en mer detaljert veiledning til teknisk forskrift.

Data fra brukerundersøkelsen viser videre at næringen er relativt fornøyd med kommunenes samarbeidsvilje og service, men at de er noe mindre fornøyd med forutsigbarheten i kommunenes saksbehandling. Næringen er mer positive til kommunenes samarbeidsvilje og service i 2007 enn i 2005. God informasjon til kommunene har derfor en effekt, men det er fortsatt behov for at BE gir god informasjon og har nær kontakt med kommunene for å sikre bedre forutsigbarhet for næringen.

Ny plan- og bygningslovgivning

Etaten har i 2007 bistått departementet i arbeidet med ny plan- og bygningslov.

Vi har i løpet av året bl.a. bistått departementet med utredninger i forbindelse med lovarbeidet innen følgende områder:

- Piper og ildsteder,
- Funksjonsbasert regelverk og konfliktomfang/løsning,
- Oppbevaring av dokumentasjon i byggesak,
- Reformbehov § 68 bygging i fareområde,
- Universell utforming
- Miljømerking av produkter

Videre har vi påbegynt forberedende arbeider i forbindelse med nye forskrifter til den nye loven. Kartlegging av aktuelle innsatsområder for forskriftsarbeidet er påbegynt. Det er utarbeidet en foreløpig fremdriftsplan for forskrifts- og veiledningsarbeidet.

Standardisering og internasjonalt engasjement

Statens bygningstekniske etat har fokus på kunnskap om det internasjonale og det norske standardiseringsarbeidet. Det ble foretatt en detaljert bestilling til Standard Norge av standardiseringsarbeider for 2007 i flg en prioritert liste. Det totale beløpet for standardiseringsarbeider er ca Kr 3.000.000,- i 2007. Standard Norge rapporterer særskilt på de enkelte standardiseringsprosjekter.

Innenfor standardisering i 2007 nevnes spesielt BEs deltagelse i arbeidet med å revidere standarden som omhandler lydforhold i bygninger (NS 8175), standarden for energiberegninger i bygninger (NS 3031) og arbeidet med å implementere de felles europeiske standardene på konstruksjonsområdet (Eurocodes) til norske standarder med de nødvendige nasjonale tillegg. BE deltar i den nasjonale standardiseringskomiteen innenfor området samfunnssikkerhet. Av andre viktige standarder nevnes NS 3031:2007 *Beregninger av bygningers energiytelse – Metode og data*, som ble endelig fastsatt 15. oktober 2007. Vi har deltatt i referansegruppen. BE deltar videre i en nyetablert referansegruppe for utvikling av nasjonal standard som definerer lavenergibygg og passivhus. Standarden skal etter planen ferdigstilles i løpet av 2008.

Vi har deltatt i komiteen som skal revidere norsk standard NS 3901 Risikoanalyse av brann i byggverk. Denne standarden er et viktig verktøy ved praktisering av vårt funksjonsbaserte regelverk. Arbeidet samordnes med tilsvarende arbeid som skjer i internasjonal (ISO) og europeisk (CEN) standardisering.

Innenfor CEN-arbeidet har BE deltatt i møte i CEN-komite TC 127, et viktig arbeid innenfor standardisering på brannområdet. BE har også deltatt på et møte innenfor ISO TC 92, internasjonal standardisering innenfor brannområdet, og bl.a deltatt med et innlegg om norske erfaringer med funksjonsbaserte forskrifter på brannområde, et område hvor Norge er blant de land som har lengst erfaring.

Vi deltar i Standard Norges sektorstyre for bygg, anlegg og eiendom og i referansegruppen for nasjonal standardiseringsstrategi.

Statens bygningstekniske etat har representert departementet som fagmyndighet i relevante fora, herunder deltatt i komiteer og ekspertgrupper i EFTA/EØS-regi. Etaten har bl.a. deltatt i formøter og møter i EU-kommisjonens ”stående byggekomite”, Standing Committee on Construction SCC, i AdCo-gruppen innenfor Byggevaredirektivet og i Concerted Action for implementering av EU-direktiv om bygningers energiytelse.

En ny råds- og parlamentsforordning, som skal erstatte byggevaredirektivet, er under utvikling i EU-kommisjonen. Hensikten er forenkling og tilpasning til revisjonene av EUs nye metode direktiver. Etter konsultasjoner med næringen er det gitt innspill til Kommisjonen gjennom møter i European

Construction Network og i direkte møter med Kommisjonen i EFTA-regi. Norge er leder for EFTAs ekspertgruppe for bygg og EFTA-møtene ledes av BEs representant.

BE har nestformann og deltar i policyutviklingen i European Consortium of Building Control, en sammenslutning av foreninger for byggesaksbehandlere og sentrale myndigheter i EØSområdet. Hensikten med arbeidet er erfaringsutveksling og sammenstillinger av bygningskontrollsystemer og tekniske bestemmelser i forskriftsverkene. Samarbeidet gir også muligheter til rask innhenting av opplysninger om akutte problemstillinger innen byggesak og bygningsteknikk. BE har tatt initiativet til et prosjekt for å sammenligne utviklingen av byggskader mellom landene.

Byggenæringens behov for informasjon om reglene for dokumentasjon av produkter til byggverk er meget stort. Forum for produktdokumentasjon ble etablert av BE i januar 2007 for å bidra til bedre gjensidig informasjon. Til sammen 25 representanter fra tekniske kontrollorganer, produsent- og leverandørorganisasjoner, prosjekterende, utførende og BE deltar i dette forumet. Det ble avholdt tre møter i forumet i 2007. BE har også hatt en rekke møter med Boligprodusentene og Trelast og byggevarerhandelens fellesorganisasjon med hensikt å etablere samarbeidsprosjekter for å øke aktiviteten og kunnskapen på området produktdokumentasjon. BE opplever møtene i forumet som svært nyttige både mht å få diskutert saker av prinsipiell betydning og å få ut informasjon til aktørene, og har fått positive tilbakemeldinger fra deltagerne.

Kommunenes samordningsplikt overfor andre myndigheter

Det er utarbeidet en nettbasert oversikt over kommunenes samordningsplikt overfor andre myndigheter, for å sikre at kommunale bygningsmyndigheter forelegger byggesaken for andre myndigheter i de tilfeller tiltaket krever tillatelse eller samtykke fra denne myndighet.

Arbeidsmål 1.2: Økt bruk av IKT i plan- og byggesaksbehandling

Økt bruk av ByggSøks tjenester medfører økte krav fra brukerne til kvalitet og funksjonalitet. Dette setter store krav til oss som ansvarlig for utvikling og drift. Samtidig er det ønskelig å kunne jobbe mer proaktivt knyttet til hovedmålsetningene om å få opp bruken av tjenestene og å tilrettelegge for elektronisk kommunikasjon i plan- og byggesaksprosesser, både hos myndighetene og i BAE-næringen.

ByggSøk-bygning

ByggSøk bygning har kontinuerlig blitt videreutviklet i samsvar med tilbakemeldinger fra brukerne, noe som regnes som en viktig suksessfaktor. Systemet har hatt en betydelig økning i 2007, en utvikling som forventes å fortsette i 2008. Spesielt så man en trend i slutten av året i at stadig flere benytter seg av muligheten til å sende søknadene elektronisk via internett.

ByggSøk-bygning versjon 2.41 ble lansert august 2007. Versjon 2.41 inneholder tilpasninger til nye forskriftskrav i forhold til grad av utnyttning og ferdigmelding for meldingssaker er, samt søknad i forbindelse med anlegg som har fått nødvendige anleggskoder.

Arbeidet med spesifisering av versjon 2.5 pågår. Versjon 2.5 vil inneholde mulighet for å samle alle søknader til et prosjekt i en saksmappe, forbedringer i brukergrensesnitt og utskrifter.

ByggSøk-plan

ByggSøk plan har i løpet av året blitt betydelig oppgradert etter tilbakemeldinger fra pilotbrukere. Vi ser nå en tendens til at planmiljøet i stadig større grad ser behov for et ByggSøk-plan. Kommuner med et tungt planfaglig miljø, har investert betydelig ressurser i å utvikle ByggSøk-plan til et verktøy for alle kommuner. Effekten av dette arbeidet forventes i 2008.

Ny versjon ByggSøk-plan 2.0 ble publisert i høst. Oppgraderingen fra tidligere versjon omfatter implementering av nye funksjonaliteter med hensyn til konsekvensutredning, utbyggingsavtaler, generering av reguleringsbestemmelser, forenkling av informasjonselementer og kart. Med versjon

2.0 generer nå ByggSøk-plan alle nødvendige utskrifter til en komplett plansak. Utskriftene skal bearbejdes videre i samarbeid med kommunene for å sikre forankring og eierforhold slik at de blir tatt i bruk.

Det har vært jobbet for og lykkes med å få på plass pilotkommuner til å teste ByggSøk-plan, blant annet Oslo, Bærum, Bergen og kommunene i SNR-regionen (Samarbeidsrådet for Nedre Romerike).

Kontroll av forskriftskrav

Det jobbes videre med utvikling av ByggSøk-regelsjekker. Som pilot er det valgt fagområdet universell utforming. Vi har fått tilskudd fra MD om å teste ut metoder for kontroll av prosjekteringsgrunnlag mot regler om universell utforming. Målsetting er å tilby næringen et verktøy der de kan få kontrollert om prosjektet følger krav i teknisk forskrift, og gjennom dette oppnå bedre kvalitet på byggeverk i forhold til forskriftskrav. Vi samarbeider med næringen som benytter samme teknologi for å forbedre egne prosesser for å oppnå bedre kvalitet og lønnsomhet.

ByggSøk-informasjon

Vi har i 2007 fortsatt arbeidet med å utarbeide kommunalt veiledningsmaterieil i en felles form, og gjøre dette tilgjengelig på internett. I 2007 har arbeidet blitt utvidet med også å utarbeide rutiner og maler for kommunens oppfølging av ulovlige arbeider.

Informasjonsvirksomhet og kurs

Vi har utarbeidet en egen informasjonsstrategi tilhørende gjennomføringsplan for ByggSøk. Den rulleres årlig. Det er fortsatt et stort behov for informasjon om ByggSøk, og BE har et effektivt system for å gjennomføre kurs. Det har i 2007 vært gjennomført 32 kurs i ByggSøk-bygning i kommunene rundt omkring i landet. Kursvirksomheten har et høyt aktivitetsnivå og det er stadig behov for å lære opp nye lokale kursholdere. Det jobbes aktivt med dette. Det har videre vært en del foredragsvirksomhet om ByggSøk i ulike sammenhenger. BE har også deltatt med stand for ByggSøk på ulike arrangementer.

Elektronisk samhandling og standardisering

Vi har tatt initiativ til å samle de fleste statlige etater innen Bygg, Anlegg og Eiendoms sektoren (BAE-sektoren) i et felles forum kalt Koordineringsutvalget for elektronisk samhandling i BAE-sektoren (KEBA). Utvalget har lykkes i å bli et forum for erfaringsutveksling og dialog mellom etater som arbeider med informasjonsutveksling innen BAE sektoren.

Vi har i 2007 fortsatt arbeidet med å tilrettelegge datautveksling med andre offentlige systemer og databaser. Dette gjelder Matrikkelen, Norge digitalt, AltInn, MinSide og Brønnøysundregistrene.

Skal elektronisk plan- og byggesak være et effektivt virkemiddel i fremtiden må den elektroniske informasjonsutvekslingen øke betydelig. I praksis betyr dette å bevege seg fra kart, tegning og beskrivelse til 3D informasjonsmodeller. En slik utvikling kan bare basere seg på åpne internasjonale standarder. Vi har også i 2007 arbeidet med å sikre at den internasjonale standardiseringsarbeidet går i en retning som støtter opp under utviklingen av elektroniske tjeneseter innen plan- og byggesak i Norge. Dette gjøres med påvirke arbeidet i IAI, som er den internasjonale organisasjonen som utvikler IFC/IDM/IFD standardene, og medvirke til at standardene blir forankret i ISO. Et tiltak har vært å bidra til at IAI transformeres fra en utviklingsorganisasjon til en mer brukerfokusert organisasjon, noe som er nødvendig for å sikre at standarden IFC standarden tas i bruk av programvareleverandørene.

Statistikk

	2006	2007
Kommuner som tar i mot elektroniske søknader	67	100
Kommuner med uttesting av elektronisk mottak	65	80
Totalt antall kommuner koblet til ByggSøk bygning	132	180
Antall integrasjoner med kundeoppfølgingsystemer	4	4
Antall kommuner som tar i mot planforslag	-	3
Antall søknader laget med ByggSøk bygning	7000	16130
Herav sendt elektronisk	1500	3432
Andel av byggesaker totalt*	6-7 %	15-16 %

* Antall byggesaker forutsettes å være mellom 90 000-120 000 pr år. Indikasjoner fra brukerundersøkelsen vår tyder på at reelt antall byggesaker er vesentlig høyere og varierer med aktivitet i byggenæringen.

Arbeidsmål 1.3: Redusert vekst i byggekostnader gjennom økt produktivitet og forbedret kvalitet

Gjennom samarbeid med Byggekostnadsprogrammet er det avdekket spesielt behov for BEs medvirkning i videreføring av buildingSMART prosjektet, byggfeil og byggkvalitet og forbrukerportalen.

BE har støttet arbeidet i prosjektet Nasjonal handlingsplan for byggkvalitet. Et delprosjekt i hovedprosjektet omfatter revisjon av NS 3434 om overtakelse av bygg og anlegg. BE har vært representert i komiteen som reviderer standarden. Komiteen skal utarbeide både en ny utgave av standarden og byggblanketter som kan benyttes ved ferdigstilling og overtakelse for å dokumentere byggets kvalitet og eventuelle feil, mangler og skader.

BE har deltatt aktivt i prosjektet Kunnskapsringen i regi av Byggekostnadsprogrammet. Prosjektet er et møtested for en lærende bygge- og anleggsnæring og en mentorordning for kvinner i byggenæringen. BE har deltatt i prosjektet med en person som har hatt rollen som mentor. I samarbeid med Husbanken og programledelsen er det lagt et grunnlag for informasjonsspredning av programmets resultater.

Arbeidsmål 1.4: God kompetanse og effektivt tilsyn med byggevirksomheten

Økt kommunalt tilsyn

Statens bygningstekniske etat har høyt fokus på å øke kommunenes tilsynsaktivitet. Det er ferdigstilt to veiledere som hjelpemiddel for tilsyn; en generell tilsynsveiledning og en tilsynsveiledning for tilsyn med brannprosjektering.

Det har vært videre vært gjennomført et omfattende heldags-tilsynsseminar-opplegg for kommunene. Vi har holdt tilsynsseminar i 16 fylker og 3 gjenstår. De avholdes i løpet av første halvår 2008. Fylkesmannsembetene har organisert de fleste seminarne for oss. Det faglige innholdet ha vi stått for. Enkelte seminar er avholdt i samband med andre samlinger for kommunene. Fire samlinger er holdt som to-dagers kurs. I tillegg til den generelle "tilsynsdagen" har det vært gjennomført en dag i samarbeid med Byggekostnadsprogrammets "Riktig utført bygg"- prosjekt, med ekstra fokus på avdekking av byggfeil som kan utvikle seg til byggsaker.

Vi har særlig de siste tre år hatt en bred og aktiv satsing på å øke kommunenes tilsynsaktivitet. Den bærer nå frukter. Kommunenes tilsynsaktivitet har vist en positiv utvikling de senere år. Tall fra brukerundersøkelsen for 2007 viser at 3 av 4 kommuner fører en eller annen form for tilsyn. For 2005 oppgav kun halvparten av kommunene at de førte tilsyn. Resultatene fra brukerundersøkelsene støttes videre opp av tall på innkomne meldinger fra kommunene til den sentrale godkjenningsordningen, som viser en oppgang på 18 % fra 2006 til 2007.

Omfanget av meldinger fra kommunene er imidlertid beskjedent sett ut i fra at kommunene årlig behandler langt omlag 140 000 saker, samt at næringen oppgir å ha feilrettingskostnader på flerfoldige milliarder. Det ligger derfor potensiale for en stor samfunnsmessig gevinst i å satse på å øke tilsynsombfanget i kommunene betydelig i årene fremover.

Sentral godkjenning

I 2007 ble det truffet nær 7500 avsluttende vedtak om godkjenning, fornyelse eller endring, samt i tilsynssaker.

23 % av vedtakene var negative for foretakene. De fikk enten helt avslag, delvis avslag, eller redusert godkjenningsomfang og for noen ble godkjenningen trukket tilbake.

6,5 % av vedtakene førte til at foretaket ble helt uten godkjenning. Det gjaldt i alt 470 foretak. Bare en tittel av disse ble ”avskiltet” på grunn av oppfølgingssak. Det er denne tittelen som vi publiserer på listen over foretak som har mistet sentral godkjenning.

Vi kan fastslå at Statens bygningstekniske etat ved sentral godkjenning bidro til å redusere adgangen til byggemarkedet for 1715 foretak. For noen førte det nok til at de ble helt borte. For andre foretak til at de må holde seg til det de kan klare. En gledelig virkning er at vår faste holdning fører til at også foretak som ikke har møtt slike negative vedtak forbedrer seg kompetansemessig og styringsmessig. En positiv effekt er også at enkelte foretak bruker tap av godkjenning som et synlig grunnlag for forbedring innad i egen organisasjon. Det fører til bedre byggverk for den enkelte og for samfunnet.

Hva vi gjorde? Tabellen viser produksjon i 2007 med 2006 som sammenligning.

	Sum 2006	Sum 2007
Førstegangssøknader behandlet	1966	1784
Endringssøknad behandlet	427	395
Fornyelser behandlet	4141	4754
Oppfølgingssaker ferdigbeh.	651	547
Oppfølgingssaker påbegynt	671	583
Oppfølgingssaker advarsel	37	45
Oppfølgingssaker varsel om tilbaketrekking	28	50
Oppfølgingssaker trukket tilbake	21	35
Oppfølgingssaker delvis trukket tilbake	3	6
Klagesaker behandlet	16	12
Meldinger inn fra kommunene	910	1077

Førstegangssøknader

Antall førstegangssaker er noe lavere enn i 2006. Nedgangen er på ca 9%. En stor andel av søknadene er ikke tilfredsstillende, dermed går det med for mye kapasitet til enkel, men tidkrevende,

kundeservice. Årsaken til nedgangen er usikker, men økt fokus på seriositet kan være noe av forklaringen.

Saksbehandlingstiden har i 2007 variert mye, men ligget i snitt rundt 4-5 uker. Årsaken er en ”topp” i fornyelser. Det har derfor vært mange henvendelser som har tatt tid å besvare knyttet til dette forholdet. Etablering av eget mottaksteam har effektivisert saksbehandlingen og redusert saksbehandlingstiden mot slutten av året.

Endringssaker

Det er en jevn strøm av søknad om utvidelse av godkjenningssområder og -klasser. Med tanke på at ordningen har ca 45000 ulike godkjenninger er dette området en betydelig arbeidsbelastning.

Fornyelser

Mengden fornyelser har vært høyt i 2007. Etter omleggingen av godkjenningsskodene i 2003 har justering av fornyelser vært arbeidskrevende. Dette året er siste året slike justeringer. Omlag 15-20 % av vedtakene om fornyelse innebærer redusert godkjenning eller ingen fornyelse for foretak. Et hovedprinsipp er at foretak skal ha en godkjenning som reflekterer den praksis og formelle kompetanse foretaket har i dag vurdert opp i mot dagens forskrift og praktiseringen av den. Saksbehandlingstid for fornyelser ligger innenfor tidsfristen for utløp av godkjenningen, men der har vært enkelte mindre avvik.

Oppfølgingssaker

Det er et høyt antall oppfølginger. I 2007 har BE intensivert stedlig oppfølging for å være mer synlig i miljøene, og det har vært stor geografisk spredning. Erfaringene er gode. Foretakene er positivt overasket over besøket og vi får anledning til å besøke foretakene på ”hjemmebane”. I de fleste tilfellene deles tilsynet med kommunene slik at kommunene foretar tilsyn på prosjekt samtidig som BE tar tilsyn med foretakenes kompetanse og styringssystem. Aktiviteten har vært litt lavere enn i 2006, men resultatene i form av advarsler, varsler og tilbaketrekninger er fordoblet i forhold til året før. Tilbakemeldinger fra foretak, kommuner og organisasjoner er at næringen er tilfreds med at ordningen og kravene til ordningen følges opp og etterprøves.

Meldinger inn fra kommunene

Antall saker som meldes inn fra kommunene øker. Fra 910 i 2006 til 1077 i 2007, dvs en økning på ca 20%. Flere kommuner melder inn saker hvor det er grove regelbrudd, trolig fordi kommunene begynner å følge opp ansvarsforholdene i et byggeprosjekt bedre enn før og fordi flere kommuner nå fører tilsyn. I underkant av en prosent av alle byggesaker i landet fører til innrapportering til oss.

Det er ressurskrevende å bearbeide meldinger fra kommunene. Spesielt er kommunene alt for seint med å melde tilbake ved henvendelser for ytterligere opplysninger.

Klagenemnda for sentral godkjenning

Det er avholdt 5 møter i Klagenemnda for sentral godkjenning i 2007. Klagenemnda har behandlet 12 saker. Klagenemnda har stadfestet 11 saker og omgjort 1 vedtak.

Ny klagenemnd

Klagenemnda for sentral godkjenning har en funksjonstid på 3 år. Medlemmene i Klagenemnda i 2007 har fullført sin funksjonstid og de fleste av medlemmene har sittet i 2 perioder og kan derfor ikke gjenoppnevnes. Alle nemndas medlemmer skal skiftes ut. På grunnlag av innspill fra bransjeorganisasjoner er forslag til ny Klagenemnd oversendt departementet for oppnevning. Den nye Klagenemnda vil ha funksjonstid 2008 til og med 2010.

Administrative forhold knyttet til sentral godkjenning

For mer effektiv og korrekt saksbehandling er det utviklet nye maler, rutiner og instruksjoner. For profesjonalisering av arbeidet med oppfølging/tilsyn er DnV benyttet til veiledning og kompetanseoppbygging. Det forberedes en ytterligere satsning på oppfølging i 2008.

Arbeid med nytt IKT-system for sentral godkjenning er under forberedelse, og det er innledet et samarbeid med Husbanken og ByggSøk med sikte på felles utvikling av programvare der det er naturlig.

Vi har arbeidet tett opp mot organisasjoner som målbærer bransjene, så som RIF, BNL, NRL, Mesterutdanningen osv. Målsettingen er å forbedre dialogen. I samarbeid med bl.a. RIF og

Arkitektbedriftene ble det utformet spørsmål som foretakene kan forvente ved vår oppfølging. Disse spørsmålene gjenspeiler de forholdene som reglene krever av foretak. Spørsmålene skal legges ut på BEs hjemmesider.

En effektivisering med etablering av et mottaksteam som håndterer førstegangssaker og endringer og de fleste direkte henvendelser frigjør tid som skal benyttes på oppfølging av foretak. Brukerne er sikret raskere tilbakemeldinger ved mangler som skal sikre at søknader og fornyelser er komplette ved behandling.

Tilsynsmyndighet

En begrenset, men viktig del av etatens virksomhet, gjelder tilsyn med fornøyelsesinnretninger og tilsyn med byggevaremarkedet, samt kontroll av virksomheten til utpekte kontrollorgan.

Byggevarer

Vi har i 2007 reagert overfor ca 33 produkter/produsenter av produkter til byggverk, blant annet på boligmoduler, isolasjonsprodukter og vannledninger, med bakgrunn i den lovpålagte markedskontrollen. Det har blitt lagt vekt på informasjon om dokumentasjon av byggevarer til produsenter og næringen forøvrig gjennom foredrag, artikler og opprettelse av forum for produktdokumentasjon (omtalt under Arbeidsmål 1.1).

Vi har oversendt et problemnotat til KRD om vår rolle ved markedskontroll av byggevarer.

Tilsyn med fornøyelsesinnretninger

Etatens tilsyn med fornøyelsesinnretninger går problemfritt, vi har meget god kontakt med Det norske Veritas, Park- og tivolitilsynet (PTT) som utfører kontrollen for oss og følger opp ulykker og hendelser. Skadefrekvens og alvorlighetsgrad ved skader er tilfredsstillende. Park- og tivolitilsynet utgir egen årsrapport.

Heis

Periodisk sikkerhetskontroll med heis er kommunenes oppgave, men utføres i praksis av stiftelsen Norsk Heiskontroll utenom Oslo som selv løser oppgaven. Kontrollrådet for heis bistår Statens bygningstekniske etat i saker som gjelder forståelse og lik praktisering av regelverket. Norsk heiskontroll har oppgaven med å holde oversikten over hendelser og ulykker. Skadebildet og utviklingen er tilfredsstillende. Kontrollrådet for heis og Norsk heiskontroll utgir egne årsrapporter.



DEPARTEMENTETS HOVEDMÅL 3: BÆREKRAFTIG KVALITET, SIKKERHET OG GODE ESTETIKK I DET BYGDE MILJØ

Arbeidsmål 3.1 Flere sikre og miljøvennlige boliger, bomiljø og bygg

Statens bygningstekniske etat har fulgt opp internasjonalt samarbeid og fortsatt arbeidet med standardisering på de områder som er av betydning for miljøforhold i byggsektoren.

BE har fulgt opp EU-kommisjonens ekspertgrupper innefor farlige stoffer (EGDS), produkter i kontakt med drikkevann og brann (EGF). BE deltar selv i EGDS. For de andre to gruppene har vi tett kontakt med de norske representantene. Gruppene har ca to møter pr år, med løpende samarbeid og informasjonsutveksling mellom møtene.

Nye energiregler

De nye energikravene i TEK trådte i kraft 1. februar 2007. BE har publisert veiledning til forskriften og et spesialnummer av BEnytt med foreløpige byggdetaljer på kritiske områder for småhus. En egen temaveileder om de nye energikravene er utgitt i 2007.

I forbindelse med innføring av nye energibestemmelser i TEK arrangerte vi veilederkurs i Oslo, Tromsø, Bodø, Trondheim, Bergen og Kristiansand. Kursene ble arrangert i samarbeide med Husbankens regionskontorer. Program og veiledningsmateriell var utarbeidet i samarbeide med byggenæringen og SINTEF Byggforsk. Alt i alt samlet veilederkursene omlag 550. Hensikten med kursene var å gi ressurspersoner fra næringen en god innføring i hvordan en skal oppnå og dokumentere etter de nye bestemmelsene i TEK og at disse personene sprer informasjon videre til sine kollegaer og andre i byggenæringen. Vi videreførte foredragsvirksomhet om de nye kravene utover høsten, samtidig som mye av foredragsvirksomheten også kunne settes bort til andre ressurspersoner i byggenæringen.

Vi deltar i styringsgruppen for det nylig etablerte lavenergiprogrammet, som er et samarbeide mellom BNL, Arkitektbedriftene, Statsbygg, Enova, Husbanken, NVE og BE. Programmet har blant annet som langsiktig mål at en vesentlig del av byggene som oppføres i 2017 skal ha såkalt passiv standard. Vi har videre deltatt på to seminarer i regi av Byggemiljø, der målsetningen har vært å utarbeide en tiltaksplan for hvordan byggenæringen best bør bidra for å redusere klimagassutslipp.

Vi har levert høringsuttalelse vedrørende endring i energiloven for innføring av energimerkeordningen i forbindelse med implementering av EU direktiv 2002/91/EF. Høringsuttalelsen ble samordnet med høringsuttalelsen fra Husbanken.

Miljø

Statens bygningstekniske etat har søkt å bidra til at byggenæringen får bedre kunnskap om miljøriktige byggevarer. Vi har bistått med to faktaark om substitusjon av helse- og miljøskadelige stoffer i byggevarer som nå er publisert på Byggemiljøs hjemmesider (www.byggemiljo.no). Vi har også bistått Husbanken med anbefalinger til KRD om hvordan det kan stimuleres til økt bruk av miljøprogrammering.

Statens bygningstekniske etat har fulgt opp innføringen av sentral forskrift om avfallsplaner i byggesaker og samarbeide med byggenæringen om reduserte byggavfallsmengder. I forbindelse med mulig innføring av krav til obligatoriske avfallsplaner i plan- og bygningslovgivningen har vi

utarbeidet et internt notat som tar for seg omfang og bruksområder for BA-avfall i årene fremover. Hensikten med notatet var å bygge opp kunnskap og argumentasjon om byggeavfall. Vi har fulgt SFTs arbeid med utforming av nye skjema for avfallsplaner, samt veiledningsmaterieil, slik at det blir en smidig overgang når kravet flyttes til plan- og bygningsloven.

Statens bygningstekniske etat skal bidra til økt kunnskap og fokus på området innemiljø og helse. Kunnskapsbasen *Hus og helse* er revidert i 2007, og det legges opp til at et informasjonsprogram gjennomføres i 2008. Vi har deltatt i en arbeidsgruppe ledet av Helse- og omsorgsdepartementet for tverrfaglig strategi på radonområdet.

Sikkerhet

Etaten skal bidra til at personlig og materieil sikkerhet ivaretas i våre byggverk. På oppdrag fra KRD har VI I4. kvartal utarbeidet innspill til stortingsmeldingen om samfunnssikkerhet som underlag for KRDs tilbakemelding til Justisdepartementet.

Konstruksjonssikkerhet

Vi har i 2007 hatt en omfattende oppfølging av kollaps av fundamenter på et midlertidig brakkebygg (barnehage). Saken fikk stor mediadekning og førte til at statsråden sendte brev til alle landets kommuner med oppfordring til kontroll og mulig stenging av tilsvarende bygg dersom sikkerheten ikke var dokumentert tilfredsstillende. På bestilling fra departementet har vi foretatt en grovkartlegging av omfang av og tilstand til midlertidige brakker i landets kommuner (et utvalg på 55 kommuner er intervjuet). Konklusjonen er at flertallet av kommunene ikke har oversikt over tilstanden til midlertidige brakker, men at det er store variasjoner. Vår grove kartlegging gir ikke underlag for å mene noe om hvorvidt endring av byggesakstype fra melding til søknad vil bedre kvaliteten på midlertidige brakker.

Brannsikkerhet

Arbeidsgruppen for brannsikring av boliger for pleie- og omsorgsformål (omsorgsboliger) der vi har deltatt sammen med Husbanken, Sosial- og helsedirektoratet og Direktoratet for sikkerhet og beredskap, har sluttført sitt arbeid. Det er gjennomført en tredje undersøkelse våren 2007 for å se utviklingen i kommunenes brannsikringstiltak. Arbeidsgruppens slutt rapport konkluderer med at utviklingen går i riktig retning. Mange kommuner og boligeiere har tatt viktige og riktige grep for å bedre brannsikkerheten, men ennå er det mange som fortsatt har en jobb å gjøre, blant annet viser den siste undersøkelsen at nesten hver tredje kommune (29 prosent) fortsatt har omsorgsboliger uten god nok brannsikkerhet. Slutt rapport med konklusjoner og undersøkelser er lagt ut på BEs hjemmeside.

Vi har i samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gjort en evaluering av storbrannen i Vik Torg, Hole kommune i 2006, jf. årsrapport for 2006. Hoveddelen av arbeidet ble gjort i 2006, men ferdigstilt i 1. kvartal 2007. Rapporten ble publisert januar 2007. Rapporten konkluderer med at det er nødvendig med en gjennomgang av bruken an plastisolerte sandwichelementer i fleretasjesbygg, og stiller seg kritisk til kommunenes praksis ved å allokere boliger til personer med behov for assistanse ved evakuering. I samarbeid med DSB gjennomførte vi også en evaluering av brannen i Sveio Omsorgssenter i juni 2007. To demente beboere omkom som følge av brannen. Både tekniske og organisatoriske forhold er vurdert. Det er utgitt en egen rapport om brannen hvor bl.a. fokus settes på behov for å vurdere krav om automatiske sløkkeanlegg i slike bygg. Slike evalueringer av inntrufne hendelser er viktig for vårt videre arbeid med forbedringer av regelverket.

Vi har i samarbeid med DSB finansiert en utredning utført av SINTEF om brannsikkerhet og universell utforming; "Alle inn – alle ut ved brann". Utredningen tar for seg strategier med hensyn til bygningstekniske løsninger og brannsikkerhetsaspekter i flerleilighetsbygg samt en kostnadsberegning for heiser til bruk ved brann. Utredningen legges til grunn for videre arbeid/utredninger om temaet.

Ras- og skredfare

Statens bygningstekniske etat har bistått departementet i arbeidet med forhold rundt ras- og skredfare og andre fareområder. Vi har utarbeidet med en temaveileder om utbygging i fareområder. Utgivelse av temaveilederen ble utsatt i påvente av sluttrapporten fra den interdepartementale arbeidsgruppen for store fjellskred. Veilederen er ferdig for distribusjon våren 2008.

Vi har bidratt på et større informasjonsmøte om fjellskred og flodbølgeproblematikken i Storfjordregionen angående bygging i fareområder. Målgruppen for møtet var kommunene i de berørte områdene. Møtet ble arrangert av Fylkesmannen i Møre og Romsdal med bidrag fra Miljøverndepartementet, den interdepartementale skred-gruppen ved Kommunaldepartementet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Åknes-Tafjord-prosjektet, i tillegg til Statens bygningstekniske etat.

På oppdrag fra departementet har BE vurdert behovet for snarlige (mai 2007) endringer i regelverket med utgangspunkt i flodbølgeproblematikken i Møre og Romsdal og konkludert med ikke å anbefale endringer på det nåværende grunnlag. Vi har deltatt og holdt innlegg på DSBs årlige beredsskapsseminar for fylkesmannsembetene. Tema for årets seminar var arealplanlegging og utbygging i fareområder og representanter fra alle fylkesmannsembetene var tilstede.

Klimaendringer

BE har i mai 07 deltatt med innlegg på en konferanse om konsekvenser av klimaendringer for arealplanlegging og byggevirkosomhet. Konferansen var arrangert av Husbanken og Polarinstituttet.

Klima2000 har vært et 7-årig forskningsprogram i regi av SINTEF Byggforsk. Det ble avsluttet i høst. Programmet har gitt nyttige resultater og bidratt til kunnskap om klimatilpasning av bygninger, samt avdekket behov for ytterligere forskning og satsning. Dette dannet bl.a. bakgrunnen for vår bistand til departementet for innspill til nasjonal strategi for tilpasning til klimaendringer. Programmet har fremskaffet kunnskap som byggenæringen må ta hensyn til ved klimaendringer, f. eks i form av sterkere vind og nedbør, og vil være retningsgivende for bedre forskrifter og standarder som vil tilrettelegge for at byggverk får riktig kvalitet og oppnår forventet levetid. Klima 2000 har utgitt en rekke rapporter og artikler. Ny kunnskap om klimaeffekter innarbeides også fortløpende i Byggforskserien (byggdetaljer). Erfaringen viser at det er et klart behov for å videreføre en satsning for å forebygge klimarelaterte skader på byggverk.

Arbeidsmål 3.2: Økt satsing på god stedsutvikling og byggeskikk

Veiledningen om grad av utnytting ble ferdigstilt i andre kvartal i 2007 i samarbeid med Miljøverndepartementet. Ny arealstandard tilpasset revidert forskrift og veiledning ble utgitt andre kvartal.

Arbeidsmål 3.3: God forvaltning, drift og vedlikehold av boliger, bomiljø og bygg*Kompetanse for Bedre Eiendomsforvaltning, KoBE*

KoBE er i ferd med å gi et vesentlig løft til kompetansen innen kommunal eiendomsforvaltning. I tillegg til at eksisterende fagmiljøer gjennom støtte til foreslåtte tiltak har kunnet øke sin innsats i betydelig grad, har andre fagmiljøer og nye krefter blitt engasjert i arbeidet.

En rekke innsiktsfulle publikasjoner, blant annet med rapportering av gode og dårlige erfaringer, er levert og gjort lett tilgjengelige over internett og gjennom kurs og konferanser.

Undervisningsmaterieell, veiledere og temahefter er også publisert med støtte fra KoBE.

Utvikling og gjennomføring av kurs og undervisningstilbud er en viktig del av KoBE-satsingen.

Egne konferanser og kurs suppleres med støtte til slik tiltak som andre har tatt initiativ til. Det har

vist seg krevende å nå frem til strategisk eiernivå, politikere og administrativ ledelse i kommunene, som er sentrale for ivaretagelse av eierrollen, eieransvaret og en god eiendomsforvaltning. Dette blir derfor fortsatt et viktig fokus i videre arbeid.

I tillegg til direkte kompetansehevende tiltak er det satset på utvikling av praktiske verktøy for bedre eiendomsforvaltning, slik som fdv-systemer, nøkkeltall for benchmarking, internkontroll mv.

Et FoU-seminar høsten 2006 resulterte i en rapport i 2007 som kan danne grunnlag for en strategisk satsing på utvikling av kompetansegrunnlaget. Det er etablert et utdanningsnettverk med basis i NTNU-miljøet, som kan bidra til samordning og effektivisering av utdanningstilbudet på ulike nivåer og områder innen eiendomsforvaltning.

Resultatene omfatter

- publisering av rapporter, undervisnings- og kursmateriell,
- verktøy for eiendomsforvaltningsfunksjonene,
- gjennomførte kurs, konferanser, seminarer, undervisningstilbud
- diverse andre bidrag til kompetanseutvikling

En del resultater vil først foreligge i 2008 eller senere og rapporteres da.

Publisering

Det er levert flere faglig interessante og praktisk nyttige rapporter. Følgende er foreløpig gjort tilgjengelig over KoBEs nettsider (www.kobe.be.no/):

- Systematisk sikkerhetsforvaltning i kommunale bygg
- Kartlegging av beste praksis for interne husleieordninger
- Strategisk porteføljeforvaltning av kommunal eiendom
- Bedre eierskap i kommunene
- Livssyklus kostnader for bygninger
- Livsløpsplanlegging og tilpasningsdyktighet i bygninger
- Avskrivning av bygninger

Følgende er ferdigstilt og publisert / publiseres på annen måte:

- Temahefte: Facility Management - forvaltning, drift vedlikehold og utvikling av bygninger (NTNU)
- Temahefte: Eiendomsforvaltning og driftstjenester
- Veileder i kontrahering av byggeledere med tilhørende kvalitetssystem
- Temahefte: Årshjul for strategisk eierskap
- Rapport om Miljø i eiendomsforvaltningen
- Temahefter til bruk i undervisning

Verktøy

Følgende verktøy er gjort tilgjengelig for kommunale eiendomsforvaltere

- Internkontrollverktøy for ivaretagelse av HMS, formidling planlegges i 2008
- Evaluering og leverandørutvikling. Systematikk med evalueringsskjema
- Nøkkeltallsdatabase med rapportgenerator for benchmarking. Videreutvikling, innføringsseminarer og gratis deltagelse første år for kommunale forvaltere
- IKT-basert FDV-verktøy basert på åpen kildekode, videreutvikling og brukermanualer

Kurs og konferanser mv

Følgende er arrangert med støtte fra KoBE:

- Kursdagene ved NTNU: Kompetanse for bedre eiendomsforvaltning
- KoBE-konferansen 2007, Oslo. 90 deltakere.
- Dagskurs i internhusleie - tre kurs ble gjennomført
- Kommunikasjon, samhandling og ledelse i praksis
- Etterutdanningskurs i kommunal eiendomsforvaltning (NTNU)
- Eierkonferanse: Aktivt eierskap til kommunens bygninger

I tillegg har prosjektleder bidratt med foredrag på KS Kommuneøkonomikonferansen i Stavanger hvor hovedtema for konferansen var forvaltningen av realkapitalen.

Diverse

- Forslag til FoU-program: “Utvikling og forvaltning av offentlige bygninger i et livsløpsperspektiv” (NTNU)
- Etablering av Utdanningsnettverk for eiendomsforvaltning
- Nettverksdag for eiendomsforvaltning - møtested for forskning, undervisning og praksis (NTNU)
- Forslag til etablering av fagskoleutdanning innen FDV ved Fagkolen i Gjøvik
- Diverse lokale og regionale tiltak for utvikling av eiendomsforvaltningen



DEPARTEMENTETS HOVEDMÅL 4: FLERE UNIVERSELT UTFORMEDE BOLIGER OG BYGNINGER

Arbeidsmål 4.1: Øke antallet universelt utformede boliger, bygninger og uteområder

Vi har deltatt i utviklingsarbeidet av ny norsk standard vedr. universell utforming av byggverk og tilliggende uteområder. Det har her, med bakgrunn i høringsvarene, blitt arbeidet særlig med å få fram tydeligere forhold knyttet til boligbygninger for å imøtekomme behovet som både kommuner, utbyggere og prosjekterende har tilkjennegitt. Standarden er planlagt ferdig våren 2008. Det er informert om standardarbeidet i de fora som VI har deltatt i.

Forslag til nye heiskrav og krav til uteområder ble utarbeidet og sendt på høring i 2007, med planlagt ikrafttreden tidlig i 2008.

Etaten har deltatt i arbeidsgruppe i utredningsarbeidet i regi av Statens Kartverk for hvordan matrikkelen kan bidra til å angi status og utvikling av tilgjengelighet og brukbarhet i bygninger og uteområder for personer med nedsatt funksjonsevne. VI har deltatt i rammeverksgruppe for rapportering og publisering av universell utforming i KOSTRA. Rammeverksgruppen har et spesielt ansvar for koordinering, fremme metoder og gi bistand for KOSTRA-arbeidsgruppene knyttet til indikatorer og nøkkeltall for universell utforming. Gruppen skal avgis rapport i august 2008.

Arbeidsmål 4.2: Økt bevissthet og kunnskap om universell utforming

Det etablerte samarbeidet mellom Statens bygningstekniske etat og Husbanken om informasjonsprogrammet om universell utforming, er videreført i 2007. I 2007 har det derfor vært lagt særlig vekt på informasjon til folk flest, med en målsetting om å bidra til økt etterspørsel etter universelt utformede boliger. Samtidig har det skjedd en videreføring av aktiviteter rettet mot utdanningsinstitusjoner, fagfolk kommune og bransje. Informasjonsprogrammet har avgitt en egen årsrapport til departementet.

Resultater som vi særlig vil fremheve:

- Kartlegging av folks kunnskap og oppfatning om universell utforming
- Forbrukerkampanje som hadde god effekt og ble godt mottatt
- Kurs og seminarer om universell utforming for vel 700 fagpersoner. Holdt foredrag i en rekke andre arrangement
- Implementert universell utforming på arkitektskolene i Oslo og Bergen
- Initiert og finansiert studentoppgave ved UiO
- Bidratt til fyrtårnprosjektet i Ski med informasjonsformidling i Norden og kompetansehevende kurs

Kampanjen "Din Feil"

Målingene som ble gjort under hele kampanjeperioden og i ettertid, viste at kampanjen rettet mot folk flest hadde god effekt. 620.000 – 780.000 over 15 år la merke til kampanjen, som også traff godt i forhold til målgruppene. Av disse var det 50 % som likte kampanjen godt. Særlig ble humor og gjenkjennelige situasjoner trukket frem.

Informasjonsprogrammet foreslår å videreføre forbrukerkampanjen i 2008 ved å bruke grunnlagsmaterialet som allerede er utviklet.

Kurs og seminarer

Kurs og seminarer for bevisstgjøring og kompetanseheving har nådd vel 700 fagpersoner innen bransje og kommune. *Informasjonsprogrammet* har bidratt enten gjennom økonomisk støtte eller som medarrangør. I tillegg har Informasjonsprogrammets medarbeidere bidratt med foredrag på flere kurs og seminarer arrangert av andre.

Høgskoler og universiteter

Arbeidet med å implementere universell utforming i høgskoler og universiteter er videreført. Ved Arkitektthøgskolen i Oslo finansierer *informasjonsprogrammet* et stipendiat på temaet universell utforming, og Bergen Arkitektthøgskole har implementert universell utforming på alle årstrinn i undervisningen. Ved Universitetet i Oslo har fem studenter ved bachelor-utdanningen gjennomført en studentoppgave kalt "Velkommen inn" der kvalitet og brukbarhet i boliger ble undersøkt og vurdert. Både ansatte og en rekke studenter ble kjent med temaet universell utforming gjennom oppgaven.

Kartlegginger, målinger og evalueringer

For å vite hvor vi står og i hvilken retning vi skal bevege oss, fikk *Informasjonsprogrammet* i februar 2007 gjennomført en Opinions-undersøkelse av folks kjennskap, kunnskap og holdninger til universell utforming.

Denne viste at kun 5 % kjente begrepet uhjulpet.

I forbindelse med den omfattende forbrukerkampanjen høsten 2008 målte vi effekten av kampanjen. Det viste seg at vi hadde truffet godt mht til ide, budskap og mediestrategi. Undersøkelsen viste også at flere enn i den forrige undersøkelsen i februar, kjente til kvalitetsinnholdet i universell utforming. Kontaktpriisen per person vi nådde frem til ble meget lav.

BEs egen brukerundersøkelse rettet mot kommune og bransje viser også at det går riktig vei og at tiltakene som de ulike aktørene iverksetter virker. Undersøkelsen viser en markert økning både i bevissthet og kompetanse i disse målgruppene.



ANDRE OPPGAVER

Kommunikasjon og informasjon

Etaten har gjennom året fulgt opp de krav som stilles om å holde departementet orientert i viktige saker. Etatens beredskap for kriser og medieberedskap har fungert etter hensikten.

Det har også foregått en utvikling i etatens informasjonshåndtering der det er lagt økt vekt på å formidle resultater framfor aktiviteter. Arbeidet med slik synliggjøring har forutsatt en økt bevissthet på dette blant BEs ansatte og ikke minst ledere. I denne sammenheng har utviklingen av en langsiktig strategi for BE stor betydning. Denne ble ferdigstilt til etatsstyringsmøtet i juni og skal bearbeides videre etter departementets styringssignaler. En bred prosess sikret medvirkning fra BEs ansatte.

Intern kontroll og risikostyring

Hovedfokus i 2007 har vært på innføring av risikostyring som en integrert del av virksomhetens planlegging og oppfølging i et nært samspill med departementet.

Det ble utarbeidet og oversendt et overordnet risikostyringsdokument der det med utgangspunkt i tildelingsbrevets viktigste målsettinger for etaten ble gjennomført en risikovurdering av disse med vekt på korrigerende tiltak på kritiske områder med forhøyet risiko.

Videre ble det redegjort for hvordan etaten tenker seg implementeringen av risikostyring i den ordinære arbeidsplanlegging og rapporteringen i 2008.

IKT

Etaten har gjennom omfattende bruk av åpne standarder og kildekode spesielt i ByggSøk-sammenheng og i webløsninger, opptrådt i tråd med FADs intensjoner på området. Videre er det samarbeid med Altinn for på en hensiktsmessig måte å knytte opp ByggSøks og Sentral godkjenningstjenester til portalen.

I forbindelse med planlegging av ny teknologi for nettbasert informasjon skal de internasjonale WAI-kriteriene implementeres så langt det lar seg gjøre.

Vi deltar også i forskjellige fora der offentlig IKT-politikk behandles med bakgrunn i vår erfaring fra ByggSøk og BuildingSMART.

Offentlige anskaffelser

Statens bygningstekniske etat har utviklet sine interne rutiner for offentlige anskaffelser.

Anbudsprotokoll er implementert og gir økt fokus på dokumentasjon av de valg som gjøres i forbindelse med innkjøp. På det administrative området er det laget innkjøpsavtaler i samarbeid med andre statlige virksomheter på områdene flyreiser, innkjøp av ovenatting, rekvisita og inventar.

For å ivareta innkjøpsreglene på en bedre måte i forhold til utredninger og faglig konsulentbistand er det startet kompetanseutvikling praktisk og juridisk, og et eget prosjekt som utvikler våre prosjektstyringsverktøy og -kompetanse har særlig vekt på de formelle sidene ved opptart av prosjekter og de innkjøp som der bestilles av faglig art. Videreutviklede rutiner vil være innarbeidet i løpet av 2008.

Personalpolitikk

Etaten er en aktivt inkluderende arbeidslivsvirksomhet og har gjennom 2007 hatt sterkt fokus på et for høyt sykefravær ved inngangen til 2007. Dette arbeidet har sammen med naturlige variasjoner gitt et lavere sykefravær. En større arbeidsmiljøundersøkelse ble i gjentatt i 2007 og viste klare forbedringer på de fleste områder.

Tilsettingsprosedyrene i etaten ivaretar målsettingene om å rekruttere flere personer med nedsatt funksjonsevne og med innvandrerbakgrunn. I 2007 ble praksis endret slik at kvalifiserte innen disse gruppene alltid blir innkalt til intervju. Videre ble målsettingen om moderat kvotering av personer med innvandrerbakgrunn forberedt for implementering fra 2008. Etaten meldte seg også på direktoratstafetten som er et traineeprogram for personer med nedsatt funksjonsevne. Vi har forventninger om at dette vil gi som resultat at det opprettes en trainee-stilling/engasjement i 2008. Seniorpolitikken i etaten ble i 2007 nedfelt i et eget dokument, og skal bidra til å opprettholde etatens relativt høye gjennomsnittlige pensjonsalder.

I samarbeid med Husbanken og departementet ble det forberedt å ta inn en kontorfaglig lærling i 2007, men det ble besluttet virksomhetene i mellom å ikke realisere prosjektet.

Etaten har en god balanse mellom kjønnene i alle stillingskategorier. I ledergruppen er nå kvinneandelen på 28 %.

Miljøledelse i statlig sektor

Med bakgrunn i et eget etatsprosjekt, Grønnere BE, er resultatene fra dette innarbeidet i BEs administrative innkjøps- og driftspraksis. Det gjenstår arbeid med å integrere denne tenkningen på en systematisk måte i lederutøvelsen i virksomheten. Dette arbeidet fortsetter i 2008.

Etiske retningslinjer

Etiske retningslinjer ble behandlet i forbindelse med utviklingen av strategisk plan for virksomheten. En viktig del av dokumentet omhandler etatens verdigrunnlag, og danner basis for etatens videre arbeid med forankring av gjeldende etiske retningslinjer i statstjenesten. Videre er de etiske retningslinjene og operasjonalisering av disse en del av lederutviklingsprogrammet som ble startet opp i 2007.



NOEN TØRRE TALL

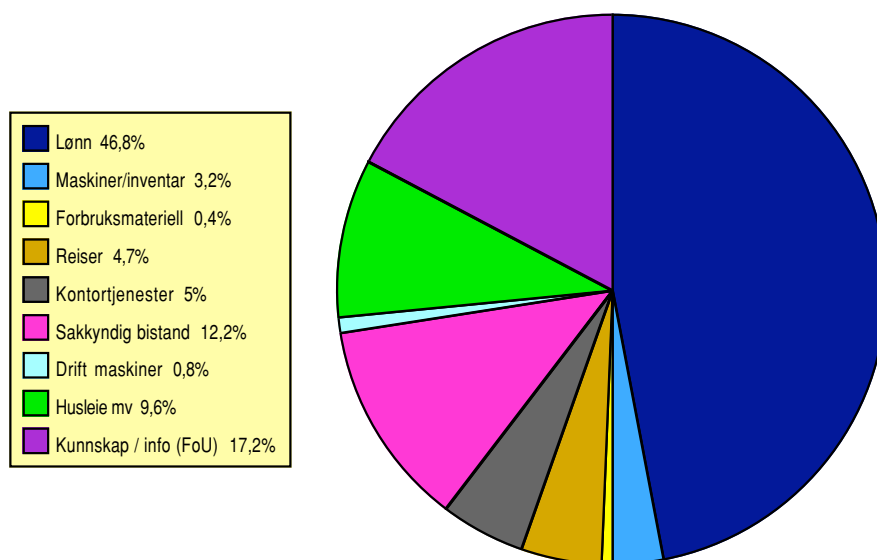
I løpet av 2007 behandlet vi 1922 inn- og utgående brev som fordelte seg på 589 forskjellige saker. I tillegg ble det registrert 24960 journalførte dokumenter i godkjenningsordningen for foretak. Ved utgangen av 2007 hadde 13 800 foretak sentral godkjenning og det er en nettoøkning på 300. Tre temaveiledninger ble gitt ut og vi har sendt ut 8 pressemeldinger og 50 nyheter er presentert på vår hjemmeside. Tidsskriftet vårt, Benytt, kom ut med tre utgaver og bladet distribueres nå til om lag 17 000 mottakere.

I løpet av året har vi bidratt med om lag 180 foredrag og undervisningsinnlegg for andre arrangører i tillegg til våre egne kursopplegg og et eget arrangement, BEdagene, som samlet i overkant av 300 sentrale byggesaksbehandlere. Denne økte informasjonssatsningen gjenspeiler høy aktivitet rundt ByggSøk og informasjonsprogrammet for universell utforming samt en omfattende satsning på tilsynskurs for kommunene.

Vi var ved årsskiftet 52 ansatte og sykefraværet i etaten var i 2007 på 7.7 %. Det representerer en reduksjon på 2,4 % fra 2006. Etaten arbeider med sykefravær og arbeidsmiljøspørsmål som en inkluderende arbeidslivsvirksomhet i nært samspill med bedriftshelsetjeneste.

Økonomi

Den økonomiske totalrammen for virksomheten i Statens bygningstekniske etat var i 2007 på 52,1 millioner kroner. Inntektene våre fra godkjenningsarbeidet var på 19,2 millioner kroner, noe som gir en egeninntjening på 37 %. Sentral godkjenning skal være selvfinansierende, og dette året kostet ordningen 18,5 millioner kroner.

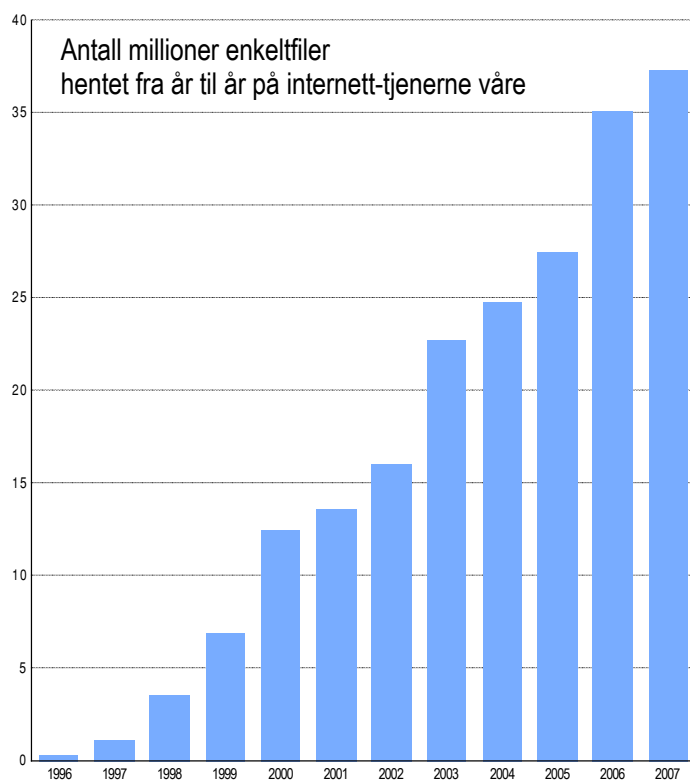


Etaten har fremdeles en egenart med en noe begrenset bemanning og er derfor helt avhengig av sakkyndig bistand, bl.a. fra forskningsmiljøene. I 2007 var utbetalingene til slik bistand og FoU-aktiviteter på til sammen 15,3 millioner kroner, en kostnad som ville blitt betydelig høyere om vi skulle utført det samme arbeidet internt med utvidet personale.

Statens bygningstekniske etat på internett

Bruken av internett for å informere til og kommunisere med kundene våre viser også i år en vekst. Nettsidene våre hadde i 2007 ca 3,1 millioner treff (enkeltfiler hentet) hver måned i gjennomsnitt. I slutten av året hadde vi et lite jubileum i anledning av at vi passerte 200 millioner oppslag på nettsidene våre siden vi startet opp. Mer interessant enn antallet oppslag, er det at hver uke er 30 000 forskjellige datamaskiner koblet til hjemmesiden vår. De laster ned informasjon om byggeregler i store mengder, ca 18 gigabyte i uken. Det kan vi regne om i A4-sider (4,88 millioner) og derfra til Teknisk forskrift som er 3,5 millimeter tykk og som vi stabler i høyden. På én uke utgjør stabelen et forskriftstårn på 267 meter. Det er nesten 2,3 ganger høyden på Oslo Plaza. Miljøgevinsten ved dette er betydelig.

Vi har i 2007 videreført investeringer i nettverk og teknologi for å skape et stabilt og sikkerhetsmessig forsvarlig driftsmiljø for etatens satsning på elektronisk plan- og byggesak gjennom ByggSøk samtidig som det er lagt til rette for ny utvikling av nettsidene, spesielt på områdene ByggSøk og Sentral godkjenning.





STATENS BYGNINGSTEKNISKE ETAT

Postboks 8742 Youngstorget · 0028 Oslo
Telefon 22 47 56 00 · Telefaks 22 47 56 11
Epost: be@be.no · Internett: <http://www.be.no>